

Norges Miljøvernforbund

Postboks 593

5806 BERGEN

NVE

Konsesjonsavdelingen

Postboks 5091 Majorstua

0301 Oslo

nve@nve.no

Bergen 07.04.2017

Høringsuttalelse ref.: 201106148-14 Søknad om tillatelse til Gjerstadfossen kraftverk i Osterøy kommune i Hordaland.

Norges Miljøvernforbund krever med dette at søknaden om tillatelse til utbygging i øvre deler av det vernede Lonevassdraget avslås av hensyn til naturmangfold, unike anadrome bestander av laksefisk og Elveperlemusling. Det kan heller ikke sees bort ifra at den omsøkte utbyggingen vil produsere et produkt man ikke trenger, verken regionalt eller nasjonalt da både region Vestlandet og Norge som nasjon har nok kraft.

Lonevassdraget er, relativt sett en av landets sterkeste smålakselver. Med en aktiv elvestrekning på drøyt 1600 meter er den en av elvene i regionen som produserer mest laks pr fiskbar meter. Vassdraget har klart seg svært godt med tanke på genetisk forurensing fra rømt oppdrettsfisk og ble i 2016 genetisk testet med 95% villfisk som resultat. Det er flere forhold som gjør at Loneelven er relativt naturlig beskyttet mot innblanding fra oppdrettsfisk, heldige omstendigheter gjør at det er lite oppdrettsfisk som kommer opp i vassdraget grunnet en relativt utfordrende terskel/foss i nedre del, oppdrettsfisk i dårlig kondisjon sliter med å komme forbi slike hindre. I tillegg er det i all hovedsak regnbueørret som oppdrettes i fjorden utenfor, denne har også dårligere evne til å forsere vanskelige partier. Overnevnte sammen med en del andre lokale forhold gjør Lonevassdraget til et svært verdifullt referansevassdrag i en tid hvor anadrom laksefisk er under stort press fra oppdrett av laksefisk i åpne anlegg. Svært mange av de lakseførende vassdragene i regionen er også svekket som følge av kraftutbygging, Lonevassdraget utgjør en verdifull referanse også i forhold til disse, og statusen som vernet vassdrag bør også i denne sammenheng telle tungt, da vernet i prinsippet skal beskytte vassdrag mot nettopp slike negative inngrep i vassdrag og dets nedslagsfelt.

Det har i lang tid blitt lagt ned et betydelig frivillig arbeid fra det lokale sportsfiskerlaget, hvor frivillige hvert år bruker hundrevis av timer på stamfiske, elvepleie og andre tiltak som er med på å fremme overlevelsen til både Laks, Sjørret og Elveperlemusling. Gyteområdene er i all hovedsak lokalisert over "aktiv" sone i elven, en utbygging av den omsøkte elvestrekningen vil være en hån mot alt kultiveringsarbeid og de mange frivillige som i så mange år har jobbet for å gjøre Lonevassdraget til et unikt vassdrag som ivaretar laksestammen, sjørreten og den foreløpig svake bestanden av elveperlemusling.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593

5806 BERGEN

Skuteviksboder 24

Bank: 9521.05.71982

Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00

Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA

Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261

Grønland

0134 OSLO

Tlf: 55 30 67 00

Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446

9255 TROMSØ

Tlf: 913 57 125

Epost: nord@nmf.no

Det har de senere år lagt betydelig innsats, både økonomisk og frivillig for å redde den truede elveperlemuslingen i vassdraget. Man har klart å reprodusere elvemuslingen og vil i løpet av 2017, med betydelig bistand fra Fylkesmannen i Hordaland sette ut elveperlemusling i de øvre deler av vassdraget, for på denne måten å kunne reetablere bestanden av elveperlemusling i hele den lakseførende delen av vassdraget.

En kraftutbygging i øvre deler av vassdraget vil gi dette viktige arbeidet et alvorlig ”skudd for baugen” da kraftutbyggingen vil omhandle 50% av vannføringen i øvre del av elven, hvor reetableringen er planlagt og som også er et av de viktigste gyte og oppvekstområdene for villaks i vassdraget. At man vil fjerne 50% av vannføringen over et langt strekk er alvorlig med tanke på hvor store negative effekter man har erfart at dette ofte medfører. NMF er svært kritisk til at man i søknaden forfalsker beslutningsgrunnlaget ved å hevde at det kun er snakk om 15%, når det i realiteten er snakk om 50% av vannet som influerer gyte og oppvekstområder for truede arter som Laks, Sjørørret og snart også Elveperlemusling! Konsekvensene av temperaturendringer og oksygenovermetning er begge effekter man ikke kan forutse effekten av, men erfaringene fra andre vassdrag viser at dette sjeldent slår positivt ut. Enhver vesentlig menneskeskapt endring i et fungerende økosystem er av negativ art, vi vil også minne om at det knapt finnes regulerte elver hvor det aldri har forekommet brudd på minstevannføringen. Listen over potensielle uhell er lang og konsekvensene vil kunne være dramatiske for flere av vassdragets tidligere nevnte rød listede arter.

NMF er av den oppfatning at all ny kraftutbygging i vassdrag nå bør stoppes. Norge har oppfylt alle lovnader ovenfor EU med 67.5 % fornybar energi innen 2020. Norge har også 12-15 TWH i overskuddskraft hvert eneste år, det er derfor helt unødvendig å bygge ut mer av vår urørte natur. Dette og vissheten om at Norge kun har ca. 10 % urørt natur/villmark igjen på landsbasis som ikke er påvirket av menneskelig aktivitet gjør at all ny kraftutbygging nå må stoppe. Skal man likevel produsere mer kraft, må dette gjøres ved oppgradering av eksisterende anlegg, privat solcelle drift, utnyttelse av geotermisk varme og andre tiltak som ikke krever store naturinngrep.

Norges Miljøvernforbund krever på bakgrunn av overnevnte at søknaden om utbygging av Gjerstadfossen avslås av hensyn til Villaks, Sjørørret, Elveperlemusling og for å bevare Lonevassdraget som et viktig referansevassdrag for både påvirkning av oppdrettsfisk og kraftutbygging i andre vassdrag.

For
Norges Miljøvernforbund

Kurt W. Oddekalv
Leder
Norges Miljøvernforbund

Saksbehandler
Ruben M Oddekalv